

EEN GEVAL VAN MILDE VERGIFTIGING DOOR EEN BEET VAN DE MANGROVESLANG (*BOIGA DENDROPHILA*)

Door: A.R. Monk, 131 Hercies Road, Uxbridge, Middlesex, UB10 9LU, Engeland.

Inhoud: Inleiding - Huidige opvattingen - Huidige status in Engeland - Beschrijving van het voorval - Conclusie - Literatuur

* * *

INLEIDING

De mangroveslang of geelgeringde katslang is met haar glanzend zwarte lichaam met heldere, gele dwarsbanden misschien wel één van de meest opvallende en mooiste van alle slangen. Het is een grote opistogliefe slang van de subfamilie *Boiginae*. Van de mangroveslang zijn ongeveer 6 ondersoorten bekend.

Net als de andere soorten uit het genus, zoals *Boiga irregularis* en de aantrekkelijke *Boiga nigriceps*, is zij een voornamelijk in bomen levende nachtactieve slang. Het voedsel bestaat in hoofdzaak uit kleine zoogdieren, hagedissen, vogels, vleermuizen en mogelijk ook slangen. Het dier is goed aan het boomleven aangepast met een zijdelings afgeplat lichaam. Het komt voor in Malaya, Sumatra, en de Filipijnen en omgeving. Het voorkeursbiotoop is het tropisch regenwoud, het mangrovenbos of moerasgebied. De slang kan een lengte van ongeveer 2,5 m bereiken.

HUIDIGE OPVATTINGEN

Meningen over de geschiktheid en het gevaar van de mangroveslang lopen sterk uiteen. Aan de ene kant zijn Keng en Tat-Mong van mening dat "zij zich in het algemeen tamelijk rustig gedraagt en zelden probeert te bijten als zij wordt gehanteerd", terwijl aan de andere kant Obst e.a. (1988) stellen dat "het giftige karakter van de *Boiginae* behoorlijk varieert. Er zijn dodelijke beten geregistreerd van *Dispholidus*, *Thelotomis* en *Boiga*. Men moet er uiterst voorzichtig mee omgaan omdat ... antiserum alleen voor *Dispholidus* beschikbaar is." De auteurs beschouwen deze soort als gevaarlijk giftig.

Er bestaat dus een aanzienlijk verschil van mening over het al of niet gevaarlijk zijn van de Mangroveslang voor mensen.

HUIDIGE STATUS IN ENGELAND

In Groot-Brittannië staat deze slang - samen met een aantal andere opistogliefe slangen zoals de Montpellierslang, die algemeen in de dierenhandel te koop is - op de lijst van dieren vallend onder de Wet op de Gevaarlijke Wilde Dieren (DWA) uit 1976. Houders van deze slangen hebben een DWA-vergunning nodig, af te geven door de plaatselijke overheid. De bereidheid van die overheid om zo'n vergunning af te geven varieert aanzienlijk, alsmede de kosten ervoor.

BESCHRIJVING VAN HET VOORVAL

Ik houd drie exemplaren van *Boiga dendrophila*, een man en twee vrouwen. De man is aanzienlijk kleiner dan de vrouwen en wat agressiever. Eén vrouw is in het algemeen hanteerbaar, terwijl de andere erg agressief is. Alledrie zijn wildvangimporten.

12 augustus: 's Morgens was ik bezig de slangen uit hun bak te halen om een en ander schoon te kunnen maken. Ik kreeg een snelle, flitsende beet in mijn linker onderarm van het grotere vrouwtje (ongeveer 2,2 m lang) dat geïrriteerd en agressief werd zodra ze werd gestoord, hoewel het nog maar ochtend was.

De beet veroorzaakte een lichte bloeding en wat verkleuring. Het was zo'n snelle en ogenschijnlijk oppervlakkige beet, dat de wond alleen met alcohol werd schoon gemaakt en er verder geen aandacht aan werd geschonken. De gebeten plaats was ongeveer 5 cm in diameter en bestond uit twee duidelijke V-vormige insnijdingen van elk ongeveer 1 cm lengte aan de ene kant en een halfcirkelvormige rij van kleine puntjes aan de andere kant.

13 augustus: In de middag was er een gevoel van vermoeidheid en een wat zeurende pijn in de gewrichten, iets wat 's avonds toenam.

14 augustus: Toegenomen gevoel van vermoeidheid en lusteloosheid gedurende de dag; intense pijn in de gewrichten, speciaal in de polsen en de benen; stekende pijn in de nieren, misselijkheid, diarree, verlies van eetlust, metaalsmaak in de mond en een algemeen gevoel van onbehagen. In de middag bezocht ik de huisarts, die een lichte temperatuurverhoging constateerde, terwijl bloeddruk en hartfunctie normaal waren.

15 augustus: De symptomen begonnen in de loop van de dag af te nemen.

16 augustus: Tegen de avond waren de symptomen nagenoeg verdwenen.

CONCLUSIE

De tijd tussen het injecteren van het gif en het begin van de symptomen was 26 - 30 uur. In het algemeen waren de symptomen gelijk aan die bij het begin van een forse griepinfectie, met uitzondering van de vreemde smaak in de mond.

In geen geval konden de symptomen als gevaarlijk worden beschouwd. Echter, het moet worden aangenomen, dat dat wel het geval kan zijn bij iemand die aan een bepaalde kwaal lijdt (ook al hoeft hij dat niet altijd gewaar te zijn), ouderen en jonge kinderen. Het is ook aan te nemen, dat het ervaren van de reacties door iemand op zo'n beet afhangt van het al of niet allergisch zijn voor componenten uit het gif.

Het bovenstaande illustreert, dat men bij het hanteren van opistogliefe slangen van welke maat ook, voorzichtig moet zijn, wat men ook beweert over het al of niet gevaarlijk zijn van die bepaalde slang. In het geval van de erg gevaarlijke boomslang (*Dispholidus typus*) en de twijgslang (*Thelotornis kirtlandii*) is dat duidelijk. Voor wat betreft de andere grote opistogliefe slangen als *Boiga*, *Cyglagras gigas* en *Malpolon monspessulanus* moet men in het achterhoofd houden, dat er geen speciale antisera of andere geregistreerde gevallen van vergiftiging beschikbaar zijn. Bovendien moet men zich realiseren, dat de effecten van de vergiftiging sterk van individu tot individu variëren.

LITERATUUR

Keng & Tat-Mong. Fascinating Snakes of Southeast Asia.

Obst, Richter & Jacob, 1988. Atlas of reptiles and amphibians for the terrarium
- Engelse editie.

Peels, G., 1981. *Boiga dendrophila melanota*, de mangrove nachtboomslang. *Litteratura Serpentina*, Vol. 1
(4): 132-138.